

dixit motus ee in mobili, nec n, ille nunquam docuit motum in mobili in se
 vere seu subiectari, sed ee in mobili, quod fieri potest aut per in se rentia aut reale
 conuentionem. Atq; hoc modo intelligendi sunt auctores qñ dicunt motum sub
 iectari ^{in mobili} hoc n, ita accipiendum e quasi dicat motum vno illoru modo
 rum ee in mobili.

Hic ita explicatis tribus assertionibus vtriq; parti q² occurrendum erit
 Prima assertio motus no distinguitur re ipso a suo tero distinguitur tamen per
 malu: Cuius quid em prior pars suadetur i^o quia res no sunt fructu abiq;
 ulla necessitate multiplicanda, nullas^o necessitas cogit maiori distinctione
 quam formali motum abro distinguere cum hac distinctione posita oia cogit
 motus q² formalis distinguitur a suo tero: Deinde si motus re ipso differret
 a suo tero nulla ras eet tur no poeet diuina virtute ee motus sine termino qua
 re impossibile e motum ee absq; suo termino cum motus no sit aliud quam
 termini ^{part} acquisitio q^o motus non distinguitur re ipso a suo tero. Hec in pri
 or assertionis ita accipienda e, ut totus motus intelligatur ee re ipso idem
 cum toto tero cum eo s, qui perfectum motum e acquisitus q² pars motus sit re ipso
 idem cum parte teri sibi respondente ea nimirum qua perfectum motum
 partium e acquisita, nec enim totus motus e idem re ipso cum parte teri
 nec pars motus cum tero totus motus vt exemplis patet. Nam tota calefactio
 qua calor ut ochu acquisitus e eadem quidem re ipso cum calore ut ochu non
 tamen cum calore ut q. at v^o pars huius calefactionis no e re ipso eadem
 cum calore ut ochu, sed cum eo precise calore, qui per hanc calefactionis p^{em}
 acquisitus e.

1^a Concl^o

Posterior aut huius assertionis pars saty probat huius argumentis qua in
 quaestione proposita sunt.

2^a assertio. omnis motus re ipso distinguitur a mobili quo ad substantiam acce
 pto. qua quid em hac raoc ostendi potest. Quantitas, qualitas, et locus sine vbi
 re ipso distinguntur a substantia mobili vt ostententur: motus aut e idem re
 ipso cum quantitate, qualitate, aut loco vt in prima assertionis edictum est
 q^o motus re ipso distinguitur a mobili quo ad substantiam accepto.

3^a assertio ois motus re ipso, distinguitur a mobili quo ad quantitatem

eius

2

3

eius spectato, qua quidem hac rōe suadetur. ois motus ē idem re ipsa ad
suo frō, sed huius cuiuscumq; motus re ipsa distinguitur a mobili quo ad qua-
tatem accepto: 9° ois motus re ipsa distinguitur a mobili quo ad quantitatem
spectato. Maior prop^o ex prima assertionē constat. Minor prob^r. nam quan-
titas ^{que} huius eius motus qui fit ad quantitatem, seu qua per accretionem ac-
quiritur re ipsa distinguitur a quantitate qua praerit in re qua augetur.
Simili modo forma qua acquiritur per alterationē re ipsa distinguitur a qua-
tate mobili; deniq; ^{locus} motus qui ē huius motus localis cum sit externus mobili
re ipsa distinguitur a quantitate mobili, ita igr patet huius cuiuscumq; motus
re ipsa distingui, a quantitate mobili, quare motus omnis re ipsa distingui-
tur a mobili quo ad quantitatem spectato. //

Restat ut ad argumēta multo proposita respondeamus. Ad 1um igr neg. ē ma-
prop^o. Et enim eadem res secundum diuersas rōes formales ēe permanēs et suc-
cessiuas. //

Ad 2um neg. ē et ma. prop^o. nam fieri potest ut eadem res habens diuersos modos
seu rōes formales secundum unam existat secundum alterā nō existat.

Ad 3um neg. ē conseq^o. Sufficit n. sola formalis distinctio unius ab altero ut
qua de uno vere affirmantur de alio vere negari possit. //

Ad 4um dicitur ē totum motum eius qui in gymnasium proficiscitur scilicet
cum locum perueniat ēe idem re ipsa cum frō loco quem ad gymnasium
percurrit quo pacto nec motus localis prior ē quam ille locus sub rōe huius
seu qua rōe per motum acquiritur, nec fieri potest ut ille eo nō perueniat: quod
si ad gymnasium nō peruenit non ēe idem re ipsa cum tali loco quia quidem
nondatur pars ulla motus qui tali loco respondeat.

Ad vltimū tandem firgumū quoddam distinctio motus a mobili distinctio
dicitur ēe notoriam ēe distinctioem realem inter motum et mobile acceptū
sive secundum substantiam suam, sive secundum quantitatem cum satis aper-
tum sit huius motus re ipsa distingui a mobili ut ex dictis intelligitur. //

De infinito veterumq; De eo opini- onibus Cap. 4um //

Sequitur secunda pars huius libri in qua de infinito dixerit.

ac primum cum ostendit ad primum naturam pertinere considerare an sit, et quid sit infinitum, deinde recitatis philosophorum sententiis de infinito traditis, quoniam nonnulli utriusque huiusmodi quae ab illis in principio tribuebantur ab eo loco, esse autem infinitum qui ex textu inuenitur habere priorem gradum, a quo videlicet infinitum sit. Pro cuius propter affirmari argumentatur hoc modo. Tempus nec habet finem, nec habuit initium nec dicitur habere finem: ergo spiritus est infinitum, quare datur aliquid infinitum. 2. magnitudo est diuisibilis in infinitum: ergo magnitudo est infinita.

3. generationes et corruptiones nunquam deficient hoc autem fieri non potest nisi concedamus mater ex qua fiunt generationes esse infinitam: ergo datur infinitum. Minor probatur quia omne finitum ablatione alicuius finiti tandem consumitur.

4. omne corpus finitum clauditur in corpore alio corpore superiori; aut igitur dandus est progressus in infinitum in corporibus, aut deueniendum est ad aliquod infinitum corpus cuius magnitudo non terminetur alio corpore: si illud admissum dabitur infinita multitudo: si hoc dabitur magnitudo infinita: ergo velis nolis dabitur infinitum.

5. Intellectus potest in infinitum intelligere numerum maiorem quousque datur, et magnitudinem maiorem quacumque data, quod satis experimur a seorsum, aut imaginamur extra caelum spatium quoddam infinitum: igitur dari potest infinitum. Insistit vero Albertus in hoc ultimo medio probat quod reuera extra caelum ponendum esse infinitum argumentaturque hoc patet. Extra caelum ut oculus concipimus datur spatium infinitum, vel ergo in omni eius parte existat corpus, vel solum in aliqua: non in aliqua solum quia non est maior ratio quare potius in hac quam in illo: ergo in omni parte. Et ex consequenti vel dabitur corpus aliquod infinitum quod totum spatium extra caelum occupet, vel certe dabuntur infiniti mundi qui sua multitudine aequiualebunt corpori infinitum.

Sed quia diceret aliquis nec esse ponendum in illo spatio corpus aliquod finitum nec infinitum, sed relinquendum esse omnino vacuum: occurrit Albertus dicens id fieri non posse, quia vacuum est locus qui potest repleti corpore: ergo si potest debet aliter esse repletum quia in perpetuum non distinguuntur esse et potentia, circa quam proprie aduerte eam non esse veram nisi in his quae sunt perpetua simpliciter, nam in his quae sunt perpetua: Nam in his quae sunt perpetua supposita rerum creatione falsa est quia in Aristotele falso putauit mundum inuisibile ab aeterno, et ut multi voluerunt

impre credidit Deum agere ex necessitate eius. ideo apud ipsum moribus
corruptibilibus no differunt ee et poe.

tex

lib 4

Atq; primum. Antequam pro parte negativa argumentetur a fen-
re non possumus ex eo quia no habet nam ut ipsum quisq; pertransseat quo-
modo dicimus Angelos ee infinitos aut puncta sumitur infinitum in hac
Significatione negative non secus ac vox, dr negative inuisibilij quia no
e apta ut videatur. 2^a q^o qua id dr infinitum quod habet transitum sine
fine, q^o quod cum sit aptum ut per illud fiat transitus caret ideo terminis ad
quos transitus terminetur, ut si daretur linea infinita protratta versus
orientem, & occidentem, qua significatio infiniti potissima. e^o in hac qua-
ri solet utrum dari possit infinitum in rerum na. 3^a e qua id dr infini-
tum quod uix percurre pot^{est} ut cum dicimus infinitum ee percurre totum or-
bem. 4^a e qua id uocatur infinitum quod aptum e ut habeat finem na
tamen habet ut linea circularis. 5^a e qua aliquod dr infinitum pot^{est}
aut qua pot^{est} ei fieri additio in infinitum ut numerus, aut quia pot^{est} diuidi in in-
finitum, aut certe quia utrumq; sibi uendicat ut magnitudo qua infinitum di-
uidi pot^{est} & augeri in infinitum additione alterius.

Quod nullum sit infinitum a sensibus sepa- rabile Caput 5um.

Hoc cap argumentatur sic. pro p^{te} negativa ostendit q^o imprimis dua
bus rebus non poe dari infinitum separatum a sensibus ut ponebat Plato: den-
de uo^o quadam probat nondari substantiam infinitam qualem pythagorici consi-
suebant, s^{ed} essentiali infinitam, verum qm q^o hac ut aduersus hos phlos pro
parte neg. tractari capit ab Al^o generalior e qua uideatur pertinere ad
pl^um nalem idcirco omnibus rebus magnitudine carentibus & qua sensibus
percipi no possunt nititur ut ostendere nullum corpus sensibile poe ee in-
finitum

Primum igitur sic argumentatur, omne quod superficie clauditur infinitum ee
non pot^{est}; sed ee corpus superficie clauditur. q^o nullum corpus pot^{est} ee infinitum
2° nullum q^o numerari pot^{est} infinitum e. sed ois num^{us} pot^{est} numerari; igitur nullus
num^{us} pot^{est} ee infinitus, has duas res uocat Ar^o dialo^g q^o pcedit ex p^otabilibus.
deinde u^o addit p^oficat res. //

2° deinde u^o
rao.

Q. 2^a r^o 6. Sed daretur aliquod corpus infinitum, aut eēt mixtu ex ele-
 mentis, aut simplex. Sed neutrum eēt p^t: q^o nondatur corpus infinitum. Ma-
 ior p^t minoreē p^{bat} p^{rimu} quo ad p^{rio} temp^l, nam cum elementa ex quibus tale
 corpus mixtum componeretur finita sint multitudine, & oīa eēt finita s^{cundū}
 magnitudinem ex quibus certe non resultaret corpus corpus infinitum, & eēt
 vnum infinitum, & cetera finita quod fieri nō p^t, nam cum elementa sibi mutuo
 contraria sint, mutuoq; agant vel patiuntur, cum item agent infinitū superet
 quodvis finitum, sane elementum infinitum reliqua oīa in se conuerteret, im-
 pediretq; generationem corporis mixti: aut deniq; oīa eēt infinita quod etia
 fieri nequit, nam cum oē corpus habeat finem dimensionem, si vnu eorum e
 infinitum, simpli^r erit oī exp^o infinitum, occupabitq; totū spatium, et proinde
 non relinqueretur locus ceteris infinitis. Probat deniq; minoreē quod ad alia
 partem, nam si aliquod corpus simplex eēt infinitum cum eius virtutis
 deberet sup^{plere} peraxe resistentiā oīm aliarum rerum tandem in se
 deberet conuertere reliqua oīa, quod h^{ic} e absurdum cum videremus elementa
 oīa in eadem fere magnitudine conseruari sēpex. quod si (inquit s^r)
 aliquis posuerit corpus simplex infinitum quod sit intermedium inter aliquod
 elementa ex quo generentur entia nalia, ut multi antiquorum dicebant praeter
 quatuor, quod Sacro eadem impugnari p^t absurdum, ponit^r e admittere tale aliq; corp^o
 dari in eorum nō eēt sⁱ eēt infinitum, quod p^{bat} q^d remixta in ea resoluunt^r ex quibus
 sunt constituta, at resoluunt^r solū in 4. elem^{is}: q^o super fluidū e p^{ter} sac^o: aliud corp^o addere, ex quo res^{oluitur} g^{nerat}

Exijs autem. Exijs aut. Antequam probet^r 4^a r^o e nō dari cor-
 pus infinitum duo supponit, vnum e omne corpus nalie vendicare sibi certum
 locum ad quem inclinatur nali ter, atq; quoduis corpus habere vnum tantum
 locum ad quem inclinatur ve ignem concavū luna & cetera. Alterum e
 eundem eē locum nalem totius & partis, ut totus ignis & s^t s^t s^t s^t
 sentilla. His positis sic argumentatur sⁱ daretur corpus infinitum,
 aut constaret partibus similibus, seu eiusdem speciei aut dissimilibus:
 Sed neutrum eēt p^t: igr^o nondatur corpus infinitum. Plurim^o probat i^o
 quo ad priorem partem, quia sequeretur tale corpus, aut eē immobile
 aut perpetuo moveri localit^r motu locali nali quorum vtrumq; re-
 pugnat n^{is} corporum g^{nerabiliū} & corruptibileū, de quibus sic

tex

4m
An loquatur. Nam ubi probauerit i^o de caelo dandam ee 5^{am} eentiam
frater 4 elementa qua sit corpus simplex of fendet eam no poce ee in
finitam: Sequelam probat, nam summatur aliqua pars eius corporis
infiniti cuius locus nalis erit totus locus infinitus totus: Cum igitur non sit
maior ratio cur ad hanc partem quam ad illam moueatur, non mouebitur
nec b^o poterit quiescere cum etiam no sit maior ratio cur ad hanc quam illuc
quiescat, quare si dicas talem partem moueri debes concedere eam per
se hanc moueri quod e contra nam corporum corruptibilitatem.

tex

Si u^o sit. Probat posteriorem partem minoris. s. dari no poce
corpus infinitum dissimilium partium, et conflatum ex partibus diffe
rentibus specie ut e mundus, nam si daretur Summi corpus sequeretur
dari sit loca nalia diuersa, quot sunt partes, partes enim omni specie
differentes ut sunt aqua et ignis occupant loca diuersa, sed quia ratio hanc
non tollit non tollit corpus omne infinitum dissimilare sed solum con
gruum argumentatur rursus hoc modo. Aut illa partes specie differentes
qua sunt in infinito dissimilari sunt num^o finita, et ut sunt species
finita ut tria vel quatuor elementa, aut sunt num^o infinita: neutrum e dudu.
g^o dari non pot corpus infinitum partium dissimilium. priorem partem mi
noris probat quia si partes sunt num^o finita oportet aliquam ex illis ee
infinita magnitudine, corpus enim infinitum resultare no pot ex partibus
num^o et magnitudine finitis, quod si fieri nequit corrumpere enim partem
illa infinita reliquas omnes, et preterea non haberet certum locum
sed omnem occuparet. Deinde quo ad posteriorem partem eandem minore
probat quia si illa partes eeent infinita num^o dissimilata et specie et simpli
ces, seu non mixtae sequeretur loca nalia ee infinita elementa et infini
ta quorum utrumque absurdum e implia nali.

tex

omnino aut. Postquam An loquatur impugnat errorem quendam
Anaxagora infinitum confirmat hanc quinta ratio. omne corpus sensibile
aut graue e aut leue: graue aut suapte natura fertur ad medium, leue u^o ad
superiora loca ut experimento constat: sed corpus infinitum hanc legem su
bire non pot. g^o nullum corpus sensibile pot ee infinitum. Minorem
probat nam si totum fuerit graue aut leue mouebitur sicut se totum
aut deorsum

aut deorsum, aut sursum quod resugnat infinito. Quod si dicas alteram
eius partem esse gravem, alteram leuem id est infinito resugnat, si quando
assignare potest, inferiorem, aut superiorem, mediam aut ultimam.

Sexto sic argumentatur. omne corpus sensibile est in loco: sed loci distinctio
nes sunt scilicet supra, infra, ante, retro, dextrum, sinistrum. quae in infinito re
periri non possunt: ergo non nullum corpus sensibile est infinitum.

Ultimo omne corpus est in loco: sed nullus locus est infinitus: igitur nullum
corpus est infinitum. Minorem probat quia sicut omne quantum certum
habet & definitam quantitatem ut bicubitum aut tritubitum & reliqua
ac proinde nullum quantum infinitum esse potest, ita et quod est in loco est in
loco determinato ac certo quare nullus locus est infinitus.

Quod, quid, & quo pacto sit infinitum Caput 6.um

Hoc cap. soluit Ar^{em} q^{em} pro utraq^{ue} p^{ar}te. Sacerdotis agitata. suppositu
igitur duobus modis, aliquid esse in rerum natura, actu, & potentia. hanc statuit con
clusionem. Non potest in rerum natura dari infinitum actu, potentia, & datur, non
ita ut futurum sit aliquando secundum omnes suas partes simul, sed ut possit
reduci ad actum secundum aliquas partes, manes semper in potentia. In
aliis atq^{ue} aliis, licet enim magnitudo v^{el} gra^{vis}. non possit esse actu infinita,
potest tamen infinitum dividi non ita ut aliquando sint futura infinita divisiones,
sed ut possit ita dividi in infinitum ut quavis data divisione, restent infi
nita futura.

Patec aut infinitum. Comparat inter se infinitum temporis, tex
& quod cernitur in generationibus hominum quae ab aeterno semper
duraturae esse putantur, & infinitum quod cernitur in divisione magni
tudinis docetque hoc convenire quod in bono quoque potest summi una pars
post aliam ita ut quod acceptum est sit finitum, semper autem restat aliquid
accipiendum differre aut quod in magnitudinibus illud fiat manenti
bus si partibus quae sunt & fuerunt, in tempore v^{el} & generationibus
minime.

minime. Comparat deinde infinitum additione cum infinita divisione, docetq; hac esse quodammodo eadem, & proportionem quadam ut enim magnitudo dicitur infinita divisione quia potest infinitum dividi per partes proportionales, ita etiam numerus dicitur infinitus additione aut ipsa quoque magnitudo quatenus infinitum potest esse additio partium proportionalium alterius magnitudinis.

+
tex.

Solum hoc videtur
debet potest esse ar
gum in qd dicitur
ca min.

Et enim si quis dicat. Docet quomodo fiat divisio in magnitudine finita. Et enim si magnitudine finita per divisionem auferatur pars aliqua determinata, a qua rursus alia auferatur eadem modo, quae habet eandem proportionem ad secundam, quam 2^a habet ad 1^{am} magnitudinem infinitum progreditur divisio: quod si a magnitudine finita auferatur pars aliqua certa magnitudinis, deinde et alia magnitudinis eiusdem, & ita deinceps non dabitur processus in infinitum, nam omne finitum ablatione alicuius quantitatis determinata tandem consumitur, concludit igitur finitum ita esse potentia ad alium existendi ut materia est ad formam, ut enim materia nunquam est sub aliqua forma quin maneat in potentia ad aliam, ita infinitum nunquam est sub alio existendi quin maneat in potentia ut sit secundum aliam atq; aliam sui partem. //

tex

Non tri. definitam. constituit discrimen quoddam inter infinitum divisione & additione cum enim magnitudo aliqua dividitur in infinitum per partes proportionales, nunquam potest dari tam parva quantitas quin possit dari minor: cuius enim medietas minor erit, at ubi quoniam magnitudo aliqua infinitum accrescit per divisionem in infinitum alterius magnitudinis, potest dari tanta quantitas quam non potest credere imo ad quam non potest pervenire magnitudo illa quae ita infinitum accrescit. sicut in quantitas unius palmi quae infinitum augenda est per additionem partium quae ex altera quantitate unius palmi per divisionem separari debeat quantitas igitur augenda nunquam poterit pervenire ad quantitatem duorum palmorum, sed ad quantumvis ultra illam, debet enim accrescere quantitas illa per additionem partium in quas alio dividitur, & ubi quae dividitur nunquam poterit esse divisa in omnem sui partem quare quantitas augenda nunquam perveniet ad quantitatem duorum palmorum.

In fine

In fine capitis inuebitur Ar' in platonem gr. cum posuerit magna
 ve infinitum additione, si paruum ut infinitum diuisione no e' usus sed duo
 bus infinitis sed numeris in quibus no e' infinitum diuisione quia datur sta
 his in unitate, nec additione quia Denarius apud Platonem e' num^{us} ma
 ximus, nec enim ultra denarium Progrediendum arbitrabatur, mo^o affir
 mabat oes numeros subsequentes ee compositos ex denariis & his quia
 ultra ipsum Sabentur.

Quid sit infinitu & quae infinitatis
 causa Caput 7um

Hoc cap. soluit Ar' posteriorem q^{em} s. quid sit infinitu in primis q^{ue}
 representat veteres definientes infinitum ee id cuius nihil e' extro, cui
 nihil deest, docetq^{ue} potius ita ee definiendum. Infinitum e' id cuius aliquid
 e' semper extro, i. a quo sumpta quauis quantitate finita restat semper
 aliquid accipiendum. In qua definitione solum definit infinitum constans
 partibus, Non aut infinitum virtute ut e' solus deus q^{ue} s. M.

Cuius v^o nihil e'. ostendit veterum definitionem vitiosam ee q^{ue}
 alijs definitis accommodatur s. cuilibet toti, Nam illud vocatur totum cui nullo
 pars deest praeterea totum & perfectum aut idem sunt oia, aut eorum na
 finitimo. Quare cum illa def^o cuius totum accommodatur conueniat et profecto
 praeterim cum perfectum illud appelemus cui nihil, cum aut infinitum no sit
 perfectum quia in rebus quantis omne perfectum habet finem sequitur defini
 tionem infiniti a ueteribus habitam non conuenire ~~in~~ infinito, unde inquit
 Verior Parmenides quam Melissi, ill^o enim putabat vniuersum quod perfectu
 e' ee finitum Sic aut dicebat ee infinitum. Unde repugnantio dicere videbatur
 qm totum & perfectum non possunt coniungi cum infinito, non enim (ut bete
 feri proverbio dicebatur) ut lignu ligno sicut vniuersu et toti infinitum
 accommodari & coniungi so

Natura Sinc. Quia infinitum iuxta def^{em} illam a veteribus ho
 ditam vr cum totu similitudinem habere atq^{ue} totum suas partes continet, colli
 gebant hanc ee infiniti conditionem an^t in se complectatur contineat &
 complectatur

Sum^o

def^o Infiniti

tex

tex

complectatur oia & in vniuersum. qua in re veritate aberrarunt, nam
infinitum, ut Galenus ostensum e, no e actu secundum omnes suas partes sed po
tentia & proinde e ma perfectioris magnitudinis, i, e in potentia in magnitudi
ne perfecta & cui nihil in oia deest vt inde deducatur ad actum vel per diui
sionem. Si sit infinitum diuisione aut per additionem partium alterius mag
nitudinis si sit infinitum additione additione e q totum quoddam & infinitum
non perse sed per accidens roe magnitudinis in qua e in potentia & proinde infi
nitum eo quod facta pot parte inrerum na no continet sed potius continetur
in magnitudine in qua e in potentia. // * Colligit ex dictis tria quadam * imprimis //

tex.

Qua propter Imprimis infinitum vt infinitum e ignotum
quia e veluti ma qua non nisi per formam cognosci pot, deinde infinitum
potius habere roem partis quam totius eo quod se habet veluti ma qua e
pars. Protermo colligit aduersus platonem quod no recte dixerit infini
tum oia continere, nam sequeretur magnum & paruum qua ipse assererat
e infinita oia continere no solum sensibilis sed etiam intelligibilis. Vt
Ideas quod absurdum e. Infinitum n, actu ignotum non pot continere &
describere, i, terminare.

tex

Atqui cum roe Reddit roem quorundam qua de infinito dici so
lent. et imprimis eius quod supradictum e. Infinito s. additione nondari
ita infinitum processu ut superet quauis magnitudinem finitam, cum tamen
in infinito diuisione, data quauis parua quantitate licet semper assignare mi
norem cuius rei cam e dicit quod infinitum additione habeat se ut ma compo
sitione quantitatis qua resultat ex magnitudine qua augetur. Ex ea cuius di
uisione augetur, continetur q nulla. Sicut ma continetur a forma.

tex.

Cum roe (aut) etiam Reddit cam cur innum versus minus de
fir eius, no aut versus maius cum in magnitudinibus contra res se habeat.
ras qd e qd cum num sit pars vna, i, collectio multarum unitatu deui
mendum erit in defem numeri ad vnum, atq; ibi suspendum e qd vnu e indi
uisibile, diuisione s. discreti) in partes, atq; in multiplicatione numeri versus
maius no datur huius qd num augetur per additionem partium proportionalium
resultantium ex diuisione. continui quod in infinitum diuidi pot, vnde sicut infini
tum diuisione solum e infinitum pota & no actu, ita num solum e infinitum pota
e no

et non aliu: ac in magnitudinibus contra res sese habet, na qd magnitudo
fit diuidi in infinitum, no deb minima magnitudo e, quia quanta ee fit per
solum nalem tanta iam datur, s. magnitudo totius omni uerfi ideo deb maximo.

ipsum aut. Docet infinitum no eodem mo reperiri in motu, magn. Et

tex

Ipse: Nam spuz dr infinitum per motum, i. supposita infinitate motus ex quo resultat.
Et motus dr infinitus per magnitudinem, i. supposita magnitudinis infinitate supra
quam fit saltem per repetitionem, quod addimus qm motus caeli ex situ obliq
e infinitus, et tu magnitudo supra quam fit no e infinita nisi per repetitionem.

spuz e nimis motus?

Confutatio rationum de infinito Cap. 8. un)

Hoc cap. docet Aristoteli in primis soluit dubitatione quada que ea
dictis oriri poterat: nam dictum e nondari aliu infinitum quod quide ut fullere
matematicoru sciam que in suis demonstratioibz ut supponere magnitudines
infinitam. Respondet quod mathematicus no supponit infinitum eius, nec ipso
uti in suis demonstratioibz, sed solum supponere eandem ee roem de magnitudine ali
qua certa dicitur e de quaui alio maiori. //

Cum v. causa. 2. docet ad quodnam genus ea reuocandu sit infini
tum. docet igr infinitum ad man ee reuocandum qm mo suapte no infinita e
indeterminata a forma trum accipiens. Infinitum aut centiam puatione ee ait
si modo de infinito quo ad formalem Suius vocabuli significationem sermo fit.
unde colligit veteres phlogrethe usq fuisse infinito ut mo ex quo inquit absurdum
e asserere infinitum continere et non contineri cum ma continetur si non co
tineat.

tex

Ac enim restat. 3. loco soluit roes que quarto cap. sunt adducte
ad infiniti confirmationem. Ad 3. an igr i. loco respondet no ee necium dari cor
pus aliquid infinitum, ex quo res per ablationem partium in infinitum gverent
in materia namq finita possunt gurationes in persequu fieri. Et quod corruptio
vnius e gveratio alterius, Ita ut quando aliquid gveratur, gveretur ex ipsa ma.
ex qua res illa corrupta componebatur. Ad quada m respondet no ee corpus
finitum tangere aliud corpus ad quod ferminetur ut patet multima spora
qua nullo superiori corpore continetur, sed sua superficie conuexo tractatur.

text.

nec v.

nec v. idem ea ee finitum & aliud tangere nam tangere dr respectu al-
 terius quod tangitur finitum v. minime. Ad 5. am respondet absurdum ea cogito-
 tionem fidem ad se habere, non enim id omne e a parte rei quod intellus concepit.
 Ad 1. am dicit dari tempus ac motum quae sunt infinita non actu sed potentia. Eodemq
 facto respondet ad 2. am

Utrum infinitum possit dari natu- raliter §. i. a

Pars affirmativa huius q. si argumentis dr ostendere. Primum id
 quod habet actu infinitas partes extensionis e actu infinite extensum: sed qua-
 uis magnitudo habet actu infinitas partes extensionis, alioquin no eet diuisibi-
 lis, in semper diuisibilis: q. quacumq magnitudo e infinite extensa, & ex con-
 sequenti datur naturaliter infinitum in rerum na.

2. finitum vel infinitum e passio quantitatis ut d. assertum in cap 4. q. 3. ubi q
 pars disjunctionis se ei naturaliter conuenire, quare naturaliter dari pot
 infinitum.

3. In unaquaq sunt actu infinita puncta copulantis partes quibus constat
 & in quacumq superficie infinita linea, & in quocumq corpore infinita superfi-
 cies: q. naturaliter datur infinitum actu in rerum na.

4. Ex sententia Arist. qui putauit mundum ee ab eterno processerunt infiniti
 dies & mens infinita ad reales quae ex sententia Arist. sunt immortales: q. ex
 sententia Arist. datur actu infinitum multitudinis.

Pro explicatione huius q. animaduertendum e primum non verum indubium hoc
 loco datur ne in rerum na infinitum perfectione certis constat enim deus q. s. s. s.
 hoc modo ee infinitum quippe cum eius certis nullis ois tuis sit circumscripto.
 Excitatur q. 3. de infiniti partibus constante //

Sciendum e deinde infinitum duplex ee alterum actu, alterum potentia. Inf-
 nitum actu (quod recentiores vocant infinitum categoricis) illud ee dr
 quod actu continet infinitas partes a quales tui certis non communicantes,
 si mul tamen existentes. Accipienda e tamen in hac definitione paritas
 a quales, ut etiam extenditur ad num. transcendentis. Ad intentionem
 graduale in aequalitatum (dichum e igr aequales alicui certis quia in quacumq
 magnitudine finita sunt infinita partes proportionales quae in aequales
 no sunt) dichum e alicui certis qm in quacumq magnitudine finita repe-
 riuntur infinita partes aequales non in tui certis aequales: reperiuntur enim
 duae

duas dimidietates aequales interse & tres tertias interse aequales & quatuor quartas & ita deinceps. Verum haec non sunt uni certa aequales: dicitur enim non coarctari quoniam in magnitudine finita v. gra duorum palmorum sunt infinitae partes aequales uni certa coarctantes in interse in ea enim dantur infinitae partes aequales uni palmo: nam si accipias medietatem posteriorem ex primo palmo & priorerem ex secundo palmo efficiet unum palmum eorum communem ubi quoque communicantem. Similiter si accipias ultimam quartam ex primo palmo & tres priorer quartas ex secundo palmo conficiet alterum palmum cum ubi quoque communicantem ac item in infinitum si quantum deest partibus ablati ex primo palmo addideris ex 2° reperies in producta magnitudine duorum palmorum esse infinitas partes unius palmi communicantes in interse: Similiter dicitur e, simul existentes ut reuera mus spūs & motum si fuissent ab aeterno ut dicitur putavit, quoniam nunquam habuerunt oes partes simul existentes.

Porro infinitum actu duobus modis dicitur, vel enim ita est infinitum, ut habeat infinitas partes quae possunt esse immediatae ut infinitam multitudinem angelorum vel hominum si darentur, aut infinita magnitudo, vel ita est infinitum ut habeat infinitas partes quae non possunt esse immediatae, ut infinita punctorum multitudo, in lineo, atque infinitum priorimodo proprie dicitur infinitum actu, posteriorimodo minus proprie, quandoquidem finita sunt rei finita pars.

In infinitum potentia illud dicitur quod non habet infinitas partes ut supra explicavimus, habet tamen aliquo modo partes assignabiles in infinitum: quod quidem tribus modis dicitur. 1° n. id dicitur infinitum potentia quod potest continere partes infinitas aequales uni certa, non tamen potest eas simul habere, quo pacto spūs & motus ab aeterno, qui falso putavit mundum fuisse ab aeterno, dicitur infinita potentia, haec tamen acceptio est minus propria. 2° modo dicitur infinitum potentia, quod in infinitum per partes potestales dividitur, quod vocari solet infinitum divisione, quomodo quavis quantitas continua dicitur infinita. 3° modo dicitur infinitum potentia, quod in infinitum augeri potest, & ideo appellatur infinitum additione, cernitur potest sum in numeris, sum in magnitudinibus, sum etiam in qualitatibus, numerus n. augetur unitatibus magnitudo partibus magnitudinis, qualitas gradibus: Infinitum autem potentia 2° et 3° modo recentioribus appellari solet infinitum sicut se goematicè, seu potentia.